

Yeneen ci Amerig ak 18 Sulet 2020 - Ñetteel bi

Yaw xeetu mooy Bët yi Gis ak Nopp yi Dégg

Jeff Pippenger

2023-08-25

Rëddub yëngu yoonu yeesal yi mooy ab caabi ngir xam “juróom-ñaari dënn yu mag yi” ci Peeñu Yàlla fukki ci ñaar. “Juróom-ñaari dënn yu mag yi” dañuy tegu ci jaar-jaaru taarug kàddu malaaka bu jëkk bi, li tambalee 11 Ut 1840 ba ci Nagu Mag ga 22 Oktoobar 1844. Saar fukki bi joxe na ci biiram ñetti seede yu dëppoo ngir dëgërale xam-xam boobu.

“Sàq bi ci mbirum ñëwug Kirist ci at yi 1840–44 dafa doon wone gu màgg te tedd ne dooley Yàlla; yégleb malaaka bu njëkk bi yegoon na ba ca bépp kër-yónnee ci àddina si, te ci yenn réew amoon na fa farlu gu mag ci yoonu diine, gu ëppoon li ñu gisoon ci benn réew gannaaw Coppiteg sëxtéef bi ci xarnu juróom-benni fukk bi; waaye loolu dinañu ko raw ci yokkute gu am doole, gi nekk ci suufu wax ju mujj ji ci artu malaaka bu ñetteel bi.” The Great Controversy, 611.

Bataaxalu malaaka bu njëkk bi yóbbu nañu ko ci àddina bi dale ci 1840 ba jëm kanam. Uriah Smith dafa wax xam-xamu ñiy jiitu ci njàng mi, te muy dëppook Ak Rakku jigéen White. Smith nangu na ne malaaka bu njëkk bi agsi na ci 1798, te mu wone ne malaaka bu njëkk boobu moo wàcce ci 1840. Smith ak ñi jiitu ñi seetul woon rekk wuute bi nekk diggante agsiig njëg yi ak kàttanam. Smith wax na leer ne bi malaaka bu Wax ju sell bi Revelasion fukk tēj benn tànkam ci gééj gi ak benn ci suuf si, loolu mooy xamle yégle bi ñuy yóbbu ci àddina bi.

“Kon ci at 1798 nag, teree ndigal li teree wax ne bésu Kirist ji jege na, jeex na; ci 1798 nag, jamono ji mujj tàmbalee na, te rëcc mi nekk ci téere bu tuuti bi ñàkk na. Kon nag, dale ci jamono jooju, malaakam Peeñu gi 14 dem na di yégle ne waxtu àtte Yàlla agsi na; te itam dale ci waxtu woowu la malaakam sareet 10 bi taxawee ci gééj ak suuf, ba juré ne waxtu du amati. Njàppandigoo gi seen diggante amul benn laaj; te bépp layoo buy jëm ci fexe benn bi, noonu la am solo it ci yeneen bi. Soxlawu nu fii dugal benn layoo ngir won ne maas gi fii nekk tey, moo di seede matug ñaari waxi waxkat yii. Ci waaree waare, rawatina diggante 1840 ak 1844, la seen mat gu mat te leer tàmbalee. Taxawaayu malaaka mii, benn tànk ci gééj te beneen bi ci suuf, dafay firndeel yaatuwaay bu mag bi ñuy yégle waxam ci gééj ak ci suuf. Bu fekke ne bataaxal bii, réer rekk lañu ko jagleeloon, day doy ngir malaaka bi taxaw rekk ci suuf. Waaye am na benn tànk ci gééj, te loolu may nu xalaat ne waxam dina jàll gééj ga, ba yegg ci xeeti réew yi ak xaaju àddina si yu bari; te xalaat boobu gën a dëgër ndax yégleb Advent bi, bi ñu waxoon ci kaw, demoon na ba ci bépp kërub yonnt bi nekk ci àddina si. Lu gën ci loolu, xoolal ci sareet 14.” Uriah Smith, Thoughts on Daniel and the Revelation, 521.

Kon, saraxale bu kër yu fukki 10 bi mooy mel ni 11 ut awgu 1840, ndaxte ci waxtu woowa mujj ga ñu waxoon ci nguug maggug Otomaan dafa jeex, ci déggoo ak wax ji nekk ci Peeñu 9. Rakku jigéen White nee na:

“Ci atum 1840 am beneen yeneen bu am solo bu mag ci matug wax ji yëngal na mbégte gu yaatu. Ñaari at lu jiitu, Josiah Litch, kenn ci jàngalekat yi gën a siiw ci waareg ñëwug ñaareel bi, moo génne njàngat bu mel ne ci Peeñu Yowaana 9, di wax lu jiitu mbëkku Mbooloom Otoomaan. Ci ni mu ko waññee, doole jooju war naa daanu... ci bésub 11 ba ñu nekk ci weeru Awgust 1840, ba dooley Otoomaan ci Konstantinoop manees na cee xaar ne dina damm. Te lii, man gëm naa ne dees na gis ne noonu la.”

“Ci waxtu wi ñu waxoon bu leer, Tirki, jaarale ko ci ay ambasadaaram, nangu na aarug réewi Evrop yu bokk ci benn déggoo, te noonu mu teg boppam suuf nguurug xeeti réew yu Kiristaan. Xew-xew boobu matal na ci yaram waxu yonent bi. Bi loolu siiwée, mbooloo yu bari gëm nañu ne njàngat yu jub ci tekki waxi yonent yi, yi Miller ak ñi ànd ak moom jëfandikoo, dëgg lañu; te loolu joxe na yëngu-yëngu ndaw-si-jáll bi doole bu yéeme. Góor yu am xam-xam ak daraja bokk nañu ak Miller, ci waare waare ci yégleem ak ci bind ak siiwal xalaatam yi, te diggante 1840 ak 1844 liggéey bi yaawe na ba tàmbalee law ci anam gu gaaw.” The Great Controversy, 334, 335.

Aayaat bu njëkk ci sura fukk bi mooy 1840, te ci aayaat fukk bi nu gis Yowaana neexul lool ci bésub 22 Oktoobar 1844. Yowaana dafa doon ki mujjël ñi yóbbu ndigalub téere bu ndaw ba ci addina si, waaye ngir daj ak naqar gu metti gi ci 22 Oktoobar 1844. Aayaat bu njëkk ba ci aayaat fukk bi dañuy tegtal jaar-jaaru mbir mi diggante 1840 ak 1844. Loolu mooy benn seede bu biir ci sura fukk bi.

Seede si mooy Yowaana mi lekk téere bu ndaw bi, te neex ko ci gémminam, muy firndeel nanguam wax ju matal ndigal 11 Awuut 1840, te gannaaw loolu mu neexul ko ci biiram ci Njuumte bu Réy bi ci 22 Oktoobar 1844.

Noonu maangi tééréb bu ndaw bi ci loxob malaaka ma, lekk ko ba noppi; te bi mu nekk ci sama gémmin, neex na ni lew; waaye noonu laa ko lekkee, sama biir metti na. Révélation 10:10.

Sarax fukk bii di nettali na ci benn waxin rekk jaaraloo ak moom ci jaar-jaaru 1840 ba 1844. Loolu mooy ñaareelu seede bu nekk ci biir saar bi ne “juróom-ñaar ñi gën a riis” dañuy tegtal jaar-jaaru boobu. Sœur White xamale na ba noppi ne “juróom-ñaar ñi gën a riis” dañuy tegtal melokaanu xew-xew yi amoon ci suufu yégle bu njëkk ak bu ñaareel bu malaaka yi. Yégle bu ñaareel bu malaaka bi jeexoon na ca mag bañu yaakaar ga, noonu “juróom-ñaar ñi gën a riis” dañuy tegtal benn jaar-jaar boobu sax. Ñetti seede yu nekk ci biir ngir taxawal dëgg gi ne jaar-jaaru 11 Ut 1840 ba ca Mag bañu yaakaar ga ci 22 Oktoobar 1844 mooy jaar-jaaru waxu Yàlla wi ñuy fésal te di koy aji ci Pexeer bu Sell bi, Saar fukk.

Noonu ci aaya bu mujj ci njàngatukaay bii mujj, ci déggoo ak dëgg gi jappook “juróom-ñaari dënnu-asamaan yi,” joxe nañu ndigal ngir yégle bataaxal bi, te nees na ne war nañu delloo bindaat jaar-jaaru mboolem xew-xew boobu.

Noonu ma ne ma: “War nga waxaat ci kàdduy yóbbale biat ci kanam nit ñu bare, ak xeet yi, ak làkk yi, ak buur yi.” Pàcc mi mujj 10:11.

Juróom-ñaari dënn yi di wone ne tambaliwaayu Adëwantisam, di tàmbali ca waxtu ba ndigal mi ñu ubbiwoon ci “jamono ji mujj” fekk amna doole, dina mel ni mujjug Adëwantisam, bi ndigal mi ñu ubbiwoon ci atum 1989 dina am doole jaarale ko ak wàccug, du malaakum Peeñu 10, waaye ak malaaka mi wàcc ci Peeñu 18. Malaakum Peeñu 18 wàcc na ci 11 Sàttumbar 2001, te léegi nu ngi jëgëñoo ag jeexitalu delluwaay gu yëfandikoo ci taarix bi nekk diggante 1840 ak 1844.

Nii seet yi ci saraxal benn fukki xaaj bii nekk nañu leen ci boppu askan wi ay at yu bare. Li kenn xamagul woon ba tey mooy ne, ci biir jaar-jaaru sell boobu am na beneen jaar-jaaru sell bu fa denc. Jaar-jaar boobu, ñi nangu pexe Alpha ak Omega miiy wone ne mujju mbir benn la ak njàlbéenu mbir benn, ñoom rekk ñooy ko man a xam. Jaar-jaaru denc bi nekk ci biir jaar-jaaru sell bi tambalee na ak nàkk xel te mujje ak Nàkk Xel bu Mag bi. Jaar-jaaru 1843 ba 1844 mooy rëddo jaar-jaaru bu ëpp solo, bi nekk ci biir waaye wuute ak jaar-jaaru 1840 ba 1844. Magg bi White ak Kirist ñoom ñaar ñépp wax nañu ci rëddo jaar-jaaru bii.

“Bépp yéenni bataaxal yi ñu joxe woon diggante 1840–1844 war nañu léegi def leen ak doole, ndaxte am na ñu bare ñi réer seen yoon. Yeneen bataaxal yooyu war nañu dem ci mbootaay yi yépp.

“Kirist nee na: ‘Yeen séen yi barkeel nañu, ndax dañuy gis; te seen nopp yi barkeel nañu, ndax dañuy dégg. Ndax dégg laa leen koy wax, ne yonent yu bare ak nit ñu jub dañoo bëggoon gis yooyu mbir yi ngeen gis, te gisewuñu leen; te dégg yooyu mbir yi ngeen dégg, te dégguuñu leen’ [Matt. 13:16, 17]. Barkeel nañu séen yi gisoon mbir yi ñu gisoon ci atum 1843 ak 1844.”

“Joxeb bi amoon na. Te kenn warul benn yàgg ci delloo xibaar bi, ndaxte màndargay jamono yi dinañu mat; liggéeyu mujj gi war na a am. Liggéey bu réy dinañu ko def ci ab waxtu bu gàtt. Te léegi Yàlla dina santaane ñu joxe ab xibaar buy màgg ba nekk yuuxu bu kàddu. Noonu Dañeel dina taxaw ci céram, ngir joxe seedeem.” Manuscript Releases, volume 21, 437.

“yonent yi ak nit ku jub yi bëggona gis yooyu mbir” yi “ñu gisoon ci atum 1843 ak 1844.” Yeesu wax na ci jaar-jaar bu sell bii ci ñaari xebaar yu baax, waaye bépp waxam nekkoon na ci wér-gu-yaram wu wuute.

Noonu leen na ay wax yu bare ci léeb, naan: Gisleen, beykat dem na ngir ji. Bi muy ji nag, yenn peppéer daanu ca wetu yoon wi; picc yi ñëw, lekk lépp. Yeneen daanu ca bérab yu xeer ya ëpp, fa suuf nekkul woon lu bare; te ci saa si ñu sax ci kaw, ndaxte suuf si amul woon xóot. Waaye bi jant bi fennee, ñu lakk; te ndaxte amuñu woon root, ñu wow. Yeneen it daanu ci biir ñaxum dég; ñaxum dég ma sax ci kaw, rëcc leen. Waaye yeneen daanu ca suuf su baax sa, jural meññient, yenn téeméeri yoon, yenn juróom-benn-fukk yoon, yenn ñetti-fukk yoon. Ku am nopp ngir dégg, na dégg. Noonu taalibé yi ñëw, ne ko: Lu tax ngay wax ak ñoom ci léeb? Mu tontu ne leen: Ndaxte ñépp ci yéen lañu may xam kumpay nguuru asamaan si, waaye ñoom deesuleen ko may. Ndax ku am, dees na ko yokk, te dina am lu ëpp; waaye ku amul, sax li mu am dees na ko jël ci moom. Moo tax maa ngi wax ak ñoom ci léeb; ndaxte di nañu gis te gisuñu, di nañu dégg te dégguuñu, te xamuñu. Te ci ñoom la kàddug yonent Esayi mat, bi mu waxoon ne: “Ci dégg ngeen di dégg, waaye dungeen xam dara; ci gis ngeen di gis, waaye dungeen seetlu. Ndaxte xolug xeet wii daldi dëgër ba noppi, seeni nopp daldi diis ci dégg, te seeni bët daan nañu leen tēj; ngir bañ a gis ak seeni bët, bañ a dégg ak seeni nopp, bañ a xam

ak seen xol, bañ a dellu ci Yàlla, te ma wéral leen.” Waaye barkeel na seeni bët, ndaxte dañuy gis; ak seeni nopp, ndaxte dañuy dégg. Ndax ci dégg maa ngi leen koy wax, yonent yu bare ak nit ñu jub ñoo bëggoon gis li ngeen di gis, te gisewuñu ko; te dégg li ngeen di dégg, te dégguñu ko. Macë 13:3–17.

Ci Yeesu ci téereb Matye bi, bi mu doon wax ci njariñu Kàddug Yàlla te di woo nit ñi ne leen “déglu,” mu xamle ne waa Lawodise yi di bàyyi yégle bi yonent yi bëggoon gis, dañoo leen tegtaloon ci Isayi sarax bi juróom-benn. Future for America wone na Isayi juróom-benn ay yoon yu bari ci wàllu 11 Septàmburu 2001, ndaxte ca bés booba, bi Islaam songée, malaaka bu mag bi ci Peeñu gi sarax fukk ak juróom-ñett wacce na te leeral suuf si ak ndamam. Yonent yépp déggoo nañu ci seen biir, te ci Isayi juróom-benn aaya ñett, dañuy gis njubte buy jême ci malaaka boobu sax.

Ci atum buur buur Osiya deewee, ma gis Boroom bi toog ci kaw gàngune gu kawte te yéeg, te yéreem feesal kër Yàlla ga. Ci kawam taxawoon seraf yi; kenn ku nekk amoon juróom-benn laaf: ak ñaar mu muur boppam, ak ñaar mu muur tãnkam, ak ñaar mu naanaw. Benn di woo beneen, naan: Sell, sell, sell, mooy Aji Sax ji Boroom mbooloom asamaan yi; suuf sépp fees na ak ndamam. Esayi 6:1–3.

Su malaaka bi ci Tewtali 18 wacce, suuf si leer ak ndamam; te Esayi it di nu jox ab beneen caabi bu am solo bu baax, bi mu nu xamale ne gis-gisam ci kër-yàlla ga amoon na ci at mi Buur Osiyas deewee. Buur Osiyas dafa doon jéem a def liggéeyu saraxalekat ci biir kër-yàlla ga. Juróom-ñett fukk saraxalekat ak saraxalekat bu mag baña nañu ko ko def, ba keroog Boroom bi dóor ko gaana ci jë. Mu jot màndargag rab wi ndax jéemam a boolee sañ-sañam nguur ak sañ-sañu kërceen. Déedéet, deewul benn saa; dindi nañu ko ci nguur gi, wuutu nañu ko, te gannaaw ab yoon wu yàgg, mu dee koon ci 11 Septàmbar 2001. Kërceen Adventist bi dee na ndank-ndank, ni la kërceenu Yawut ya deewe woon jamonoy Kirist. Waaye ci 11 Septàmbar 2001, Adventism, bi bañooné xebaar bi teewal juróom-benni aaya yu mujj yi ci Daniyel 11, agsi na ca mujjam ni bët-bu-Protestan bu Etazini, te ñi Esayi di teg wone, wooteef nañu leen ci kaw ba ñu yóbbu xebaar bi baat bu jëkk bi ci Tewtali 18 di màndargaale.

Noonu Azariya saraxalekat bi dugge ca moom, te ak moom amoon juróom-ñent-fukk ak ñaar-fukk saraxalekati Aji Sax ji, yu doon nit ñu dëgër. Ñu taxaw ci kanam buur Usiya, ne ko: “Yow Usiya, sa yoonul nga taal cuuraayal ngir Aji Sax ji; waaye yoonu saraxalekat yi la, doom Aarón yi, ñi ñu sellal ngir taal cuuraayal. Génnaal ci bérab bu sell ba, ndaxte def nga lu moy yoon; te loolu du la indi teraanga ci Aji Sax ji Yàlla.” Noonu Usiya mer, te dafa yoroon ab paal ngir taal cuuraayal. Bi muy meral saraxalekat yi nag, gaana si sax jóg ci jë ba ci kanamam, ca kanamu saraxalekat yi, ci kër Aji Sax ji, wet gu jege saraxukaayu cuuraayal ba. Azariya saraxalekat bu mag ba ak bépp saraxalekat yi xool ko, te gis ne gaana am na ci kanamam. Ñu génne ko foofa ci doole; waaw, moom ci boppam gaaw na it a génn, ndaxte Aji Sax ji door na ko. Usiya buur ba nag nekk na ku gaana ba bésu deenjam, te daan dëkk ci kër gu wuutu, ndax gaana la woon; ndaxte ñu dogaloon ko mu sore kër Aji Sax ji. Te doomam Yotam mooy nekkoon ci kaw kër gu buur ga, di àtte nit ñi ci réew mi. 2 Tariix ya 26:17–21.

Li am solo a xamle ne, deñes bu Protestaa bi nañu ko jële ci kanam gëm-gëmi Église Adventiste du Septième Jour ci bésab 11 septembre 2001, ndax am na ñetti mbir yu mag yu jiitu ci ubbiwaatub bataaxalu Kàddu Yàlla ci téereb Peeñ mi ci fan yu mujj yi. Benn mooy jaar-jaaru taarix bu dëppante bu deñes bu Republicanisme ak deñes bu Protestaa. Baneen mbir mi war a xamle mooy solo gi jëfandikoo ci juróom-ñaari gëstu yi, te, ba noppi, ñetteel bi mooy “juróom-ñaari dënn yu rëy yi.” Ñetti mbir yii yépp ñoo defar bataaxal bi ñuy ubbiwaat, te am na solo ñu xam ne, ni mbooloom Yawut ya ñu ko weesoo ci jamonoy Almasi bi, noonu itam Adventisme ñu koy weesoo ci “fan yu mujj yi.”

Isayi joxe na bopp ngir yóbbu benn ndigal ci nit ñi Yàlla tànn, te ñu dul wóolu ko, ci jamonoam; te Yesu jëfandikoo benn baat yooyu ngir wax ak benn xalis bu mel noonu ci jamonoam. Nit ñu tànn ci kóllère, dañuy leen bàyyi ginnaaw, te ñoom dañuy bañ a “dëgg” ngir wér.

Noonu ne: “Demal, wax ci nit ñi ne: Déggleen dëgg-dëgg, waaye buleen xam; xoolleen dëgg-dëgg, waaye buleen seet. Defal xolum xeet wii mu dëgër, diisloo nopp yi, te tēj ay bëtam; ngir mu bañ a gis ak ay bëtam, te dëgg ak ay noppam, te xam ak xolam, ba noppi dellu, ba mu wér.” Esaayi 6:9, 10.

Liggéey bi Esayi jël mooy liggéey bi Yaxya ak Esekiyel jëloon ba ñu lekk téere bu ndaw ba. Ñoom dañuy yóbbu ab bataaxal bu yedd ngir nit ñi Yàlla tànn ci kóllère te ñu ngi nekk ci jéego gu leen di musël génne ci gëmminu Boroom bi. Ñaareel yoon bi Yeesu tudd jaar-jaaru nettali bi yonent yi ak góor yu jub ya bëgg a gis, Luug moo ko bind.

Te yaw, Kapernawum, yaa ngi yékkal ba asamaan, dees na la sànni ba safaara. Ku dëgg leen, man la dëgg; te ku leen xeeb, man la xeeb; te ku ma xeeb, xeeb na Ki ma yónni. Noonu ñaar-fukk ak ñaar-fukk ñaar ñi dellu ak mbégte, naan: Boroom bi, sax xonq yi itam suñu tur a leen noot. Mu ne leen: Gis naa Seytaane muy rot asamaan ni melax. Xool-leen, may naa leen kàttan ngir dapp ci jaan ak tàngoor, ak ci bépp dooleb noon bi; te dara du leen gaañ mukk. Waaye buleen bég ci li xel yu bon yi di leen noot; waaye gënoon na ngeen bég ci li seeni tur bindees na leen ci asamaan. Ca waxtu woowu Yeesu bég ci Xelum Yàlla, ne: Maa ngi lay sant, Baay, Boroom asamaan ak suuf, ndax yaa nëbb yii mbir ci ñi xam te am xel, te feeñal ko xale yi. Waaw, Baay, ndax noonu la neexee sa kanam. Lépp joxees na ma ko ci sama Baay; kenn xamul ku Doomu ji di, ku dul Baay bi; te kenn xamul ku Baay bi di, ku dul Doom ji, ak kooku ko Doom ji bëgg a feeñal. Gannaaw loolu mu waññiku jublu ci ay taalibeem, wax leen ci kumpa: Barkeel nañu bët yi gis li ngeen di gis. Ndax maa ngi leen koy wax, yeneen yonent ak buur yu bare bëggoon nañu gis li ngeen di gis, waaye gisewuñu ko; te dëgg li ngeen di dëgg, waaye déggewuñu ko. Luug 10:15–24.

Beneen, mbirum barkeel gu booleekook ak ñi am yéene gi di gis li ñi jub bëggoon a gis, mooy ne ci lu jëm ci nit ñu tànn ci kóllère, te ñuy romb ci seen wet, te bëgguñu “dëgg.” Sœur White wax na ci yeddug Almasi ci Kapernaum, mi doon misaalug bañ a nangu leer gu réy, te mu dooleeloon Adventism bi tax mu tëral yedd ga jëm ci Adventism ci [kawàr yi.]

«Ci biir ñi tuddoo ne ay doom Yàlla, ndank-ndank lañu won muñ; baat yu metti lañu wax bu bare; diisoo ak waxy yedde lañu ëpp ci ñi bakkul ak sunu ngëm. Ñu bare xool nañu ñi bakk ci yeneen mboolooy kërceen ni ay bàkkaarkat yu mag, waaye Boroom bi du leen xool noonu. Ñi

di xool noonu ci ciy mbokkum yeneen mboolooy kërceen, war nañu toroxal seen bopp ci suuf ci kanam loxob Yàlla ju am doole. Ñi ñuy daan, xeyna amoon nañu tuuti leer, néew nataal ak mayi yi ñu jot. Su ñu amoon woon leer gi ñu bare ci sunuy mbooloo am, xeyna ñu gën a jëm kanam bu baax lool, te gën a tegtal seen ngëm ci kanam àddina si. Ci ñi réer ci seeni leer, te teguñu ci moom, Kirist nee: “Waaye maa ngi leen koy wax, Bésub àtte ba dina gën a yomb ci Tir ak Sidon, rawatina yéen. Yow, Kapernawum [Séptième-day Adventists, ñi amoon leer gu réy], yaa ngi yéeg ba asamaan [ci wàllu iñaan ak yelleef], dinga suul ba safara; ndaxte su kéemaan yi ñu def ci yaw, ñu ko defoon ci Sodom, kon mu saxoon ba tey. Waaye maa ngi la koy wax, Bésub àtte ba dina gën a yomb ci suufu Sodom, rawatina yaw.” Ca jamono jooju Yeesu tontu ne: “Maa ngi lay sant, Baay, Boroom asamaan ak suuf, ndaxte nga nëbb yiwii yi ci boroom xam-xam ak boroom xel [ci seen xalaatu bopp], te feeñal leen ay xale yu ndaw.”»

“Te léegi, ndax def ngeen jëf yii yépp, wax na Boroom bi, te maa ngi leen waxoon, di jóg ci suba te di wax, waaye dégguleen; maa ngi leen woo woon, waaye tontuwuleen; moo tax dinaa def kër gii, gi ñuy wooye sama tur, gi ngeen wóolu, ak barab bi ma joxoon yéen ak seen baay ya, ni ma defoon Silo. Te dinaa leen sànni dëgg sama kanam, ni ma sànniee seeni mbokk yépp, moom askanu Efrayim gépp.” Review and Herald, August 1, 1893.

“Jëf yu réy” yi ñu defoon ci Adventism, mooy jëf yi nit ñu jub ak yonent yi bëggoon a gis te dégg. Jëf yu réy yooyu dañoo leen tegtaloona ci taarixu 1843 ak 1844 biñu yéglee xibaaru Woote gu Diggante Gudd ak Suba. Adventism dānk na seen taarix, rawatina taarixu 1843 ak 1844. Taarix bu tāmbaalee te jeexee ci ñākk yaakaar, te itam taarix buñu doon waajal ngir gindee leen ca suuf si beeslees.

«Ñu samp nañu ca ginnaaw seen ndaw yoon, ca njālbéen ga, leer gu xonq; te malaaka ma waxoon na ma ne mooy “yuuxu guddi gi digg.” Leer googu di leer ci wàllu yoon wi bépp, tey jox leen leer ngir seen tānk, ba ñu bañ a dàq.»

«Bu ñu saxee seeni bēt ci Yeesu, mi nekkoon ci seen kanam, di leen jiite jëm ca dëkk ba, dañoo nekkoon ci kaaraange. Waaye gannaaw loolu, ñenn tāmbaalee sonn, ne dëkk ba sore lool, te dañoo yaakaaroon ne war nañu koona dugg ba noppi. Kon Yeesu daan leen dëgërël, di yékatiy loxoom ndeyjoor ndax mǎggam, te ci loxoom ga leer gi daan génn, di yengoo ci kaw mbooloom advent bi, te ñu wax ca kaw naan: “Alleluia!” Ñeneen ñi nag, ci gaaw-gànt, weddi nañu leer gi nekkoon ca gannaawam, naan du Yàlla moo leen jiite ba fi. Leer gi nekkoon ca gannaawam dee na, ba tax seen tānk nekk ci lëndëm gu mat sëkk; ñu tàccu, ñākk gis mandarga gi ak Yeesu, te daanu jële ci yoon wi, jëm suuf ci adduuna gu lëndëm te bon gi nekk ca suuf.» Early Writings, 15.

Li Gaynde gi bokku gi Yuda mi ngi léegi ubb, mooy jaar-jaaru 1843 ak 1844. “Juróom-ñaar yi” dañuy tegtal at yi 1840 ba 1844, waaye jamono jooju ëmb na jaar-jaar bu am solo lool, bi ñu doon misaalal dale ko ca ndoorteelu jaar-jaaru kóllère gi. Bëpp yëngu-yëngu yu yeasal yi dañuy dëppoo, te yor benn ay mǎndargay yoon. Su ñu nekkoon yu wuute ak seen bopp, Seytaane dina sos ab pexe bu wuute ngir bépp yëngu-yëngu bu yeasal, waaye du ko def mukk.

“Waaye Seytaane nekkoonul ci nekk rekk. Léegi mu jéem li mu jéemoon ci bépp yëngu-yëngub yeasal: nax nit ñi te alag leen, di leen jox lu dëggul ngir mu wuutu liggéeyu

dëgg wi. Naka ni amoon na ay Almasi yu dul dëgg ci xarnub njëkk ci kanamu kërceenug giriscean gi, noonu itam ay yonent yu dul dëgg feeñ nañu ci xarnu juróom-benni fukk bi.” The Great Controversy, 186.

Li war a ci wàll bii ci misaal bu mag bi nu di jébbale mooy ne, bi Adventisme bàyyée yëgal taxawaayu Protestantisme te ñu ngi ko jëlal ko bépp ci 11 Septàmbàr 2001, ba tey sax ñu ngi sax ci wax ne ñoom lañu doon yoonu bàyyikook bi di yégle jooy ju xumb baatub malaaka bu ñetteel bi. Waaye ñoom ay ngistal lañu. Su fekke ne xamoo yoonu yi fi nekk tey ji gën a yóbbu kornub Protestantisme, dinga gis ne dafa metti lool, ba gaire ne bëgg a xam jökkoo bi nekk diggante ñaari korn yi ci États-Unis.

Jaar-jaaru 1843 ak 1844 fees na ci bépp yëngu-yëng bi ñuy yëgal, te léegi dinañu jëfandikoo tambali Israayil ju yàgg ji muy xeet wi Yàlla tànn, ak mujjug Israayil muy xeet wi Yàlla tànn, ngir wone noonu it ci Israayil bees bi, bi njàlbéen bi di ci 1843 ak 1844 ni ñu ko feesalee ci kenn ku nekk ci seeni rëdd yu yëngu-yëngu yeasal yi.

Muse waxoon na Boroom bi dina yékkati ab yonent bu mel ni moom, te yonent boobu mooy Yeesu. Luug ci Jëf ya dëggal ne Yeesu matal na waxu wax jëgu Musaa.

Boroom sa Yàlla dina leen yékkal ab Yonent bu jóge ci seen biir, ci seen bokk yi, ni man; moom la ngeen war a déglu. Deuteronomy 18:15.

Yeesu mooy yonent bi nu wara déglu.

Ndax Musaa waxoon dëgg baay yi ne: Boroom bi seen Yàlla dina leen taxawal ab Yonent ci seen bokk, ni ma mel; kooku ngeen koy déglu ci lépp lu mu leen wax. Te dina am ne, képp ku dégluwul yonent boobu, dees na ko far dindi ko ci biir xeet wi. Waaw, te itam yeneen yonent yépp, dale ko ci Samiyel ak ñi ko topp, ñépp ñi waxoon, xamle nañu itam ne fan yii dinañu ñëw. Yéen ngeen di doom yi yonent yi ak kóllëg gi Yàlla fas ak sunuy baay, bi Mu waxoon Ibraayma ne: “Te ci sa askan lañuy barkeel mboolem xeei suuf si.” Ci yéen njëkk, Yàlla, gannaaw bi Mu dekaalee Doomam Yeesu, yónnee na ko ngir barkeel leen, ci di jëlee kenn ku nekk ci yéen ci ay ñaawtéefam. Jëf ya 3:22–26.

Rëy-rëyu njubtey Kirist di tàmbalee ci waxtu mujj bi, ni ko mépp rëy-rëy yi di tàmbalee. “Waxtu mujj bi” ca jamonoy Kirist, mooyoon Mbàyyitam. Mbind mi di wone ne ca Mbàyyitam am na yokkuteg xam-xam, te loolu dafa méngoo ak tekkug “waxtu mujj bi” ci téereb Daniel. Muy sàmmkat yi, xelkat yu jóge penku, Erodd bu mer, walla Ana ak Simeyon ci kër Yàlla ga, amoon na yokkuteg xam-xam bi mu juddoo. Ca booba, njiitu mbooloom Yawut ya ñu tegale leen. Tas gi nekkoon lu ndànk-ndànk di yokku, waaye tàmbalee na ci seen bañ a nangu yégle bi ñu ubbiwoon ca waxtu mujj ba.

“Nit ñi xamuwu ko, waaye xibaar bi dafa feesal asamaan ak mbégte. Ak bëgg-bëgg bu gën a xóot te gën a lewet, mbind mi sell yi jóge ci àddina leer gi ñu ngi gëna jëkk ci suuf si. Àddina bépp set na gën ci ndax teewam. Tiim yu kawé yi nekk ci Betleyem, am na fa mbooloom malaaka yu bare lool ba ñu maneesu leen a waññi. Ñu ngi xaar mandarga mi ngir yégle xibaar bu neex bi àddina si. Su fekke ne njiit yi ci Israyil ñoo nekkoon dëgg ci kóllëre ga ñu leen

dénk, ñu manoon na bökk ci mbégte mi di yégle juddug Yeesu. Waaye léegi, ñu weesu leen.”
The Desire of Ages, 47.

Njiitu Njaayug Bés bu Adventisme weesu nañ ko ci 1989 ba bi Daniel 11:40 amee. “Jamono ji mujj” ci nettali Musaa, mi doon misaal Yeesu, mooy mbotitam, fa njabootam te gannaaw loolu doom ju jigéen Faraon amee yokkute xam-xam ci Musaa mi néew mi. Turam, ci dëgg-dëgg, tekki na “mucc ci ndox,” te Yeesu itam tekki na “Yexowa di musal.”

Gannaaw “waxtu mujj ma” gépp xetu yoonu yeesal yi di wone benn fan wu xam-xam bi yokkute gi indi ci tarih boobu diñu ko defar ba mu nekk yégle buñu man a yékkati ngir seede ci kanamam maas mi ñuy tere jëfandikoo sañ-sañ ci leer giñu ubbi woon ci waxtu mujj ma.

Yaxya Mbay mi dajale yonent Kirist, te itam yoonu Musaa mi dajale woon ci atam ñeent-fukk, ba mu jéemee musal Israayil ci Misra ci dooleem bopp. Léegi, bataaxalu yonu musal gi ci Misra dugg na ci mbind mi ñépp xam.

Ñaar fukki at lëggë, kàddu Musaa am na doole ca garab ga di lakk te ànd ak ñaari firnde yu yégle Yàllaay bi, ni ko mel ci yet ga soppeeku jaan ak loxo ga gaanaanaal ga Musaa génne woon ci dënn baam. Kàddu Yeesu itam am na doole ci ay sóobu ngelawam, te ànd ak ñaari firnde yu yégle Yàllaay bi, baatu Baay bi ak Xel mu Sell mi. Waymark bu ci topp ci ñaari nettali yi diir na firndeel jëfandikooku jàkkaarloo bu njëkk bi, waxtu yéex bi, ak agsiwub ñaareel malaaka ma walla 1843.

Njaagaar gi ci sëtub Moyis wonees na ko ci ay jabaram ba malaaka bi wàccee ngir rey Moyis ndax dafa bañ a xaraf doomam. Ci ragal, Sipora moo def xew-xewu xaraf gi ci seen doom ak sa boppam. Moyis fàtte woon na a xaraf doomam! Moom màndargay kóllëre gi ñu joxoon Ibraaima la Moyis fàtte. Baay Ibraaima moo jëfandikoo wàcc ci kanam yéenekaay mbóotug Héber ya, seen jaamono njàpp ak seen musiba ci ak ci Misra, te ab yonentam loolu waroon na mat siw ci Moyis, waaye Moyis fàtte na a xaraf doomam. Ci jamono jooju la Moyis delloo Sipora ngir mu dëkk ak baayam ba ginnaaw xettali gi. Mu toog Midiyan ba keroog Moyis jiite wóomma yi Israayil jaar ci ndoxum Géeju Xonq, te ndaw li yonnenta Pool xibaaral nu ne day taxawal niru sóobu, moom sax mooy xew-xew bi wutu xaraf. Bu leen rëccul bés boobu. Ag ñëwug waymark bi di teg ndawareel malaaka ñaareel bi ci taarixu Moyis, waymark boobu miy jur jàqqale gu njëkk ci taarix boobu, doon na bañug yoonu bi gëna am solo ci jëflanteg kóllëreg Ibraaima ak Yàlla.

Njalbéen bu njëkk ci xáll wi ci Almasi bi mooy dee ba Lasaar, te Maarat ak Mariya daan nañu wóor ne loolu du woon am su fekke Yeesu yàggul ba Lasaar dee ba am ñenti fan ci biir bàmmee bi. Njalbéen bi Yeesu bàyyi xaritam bu jigéen Lasaar mu dee, ba yàqu ci bàmmee bi, réy na lool, ndax du ñaar ña bökk rekk, waaye itam taalibe yi. Waaye dekki ba Lasaar dafa doon màndargag liggéeyu Almasi bépp.

“Ci Yeesu yéexee ñëw ci Lasaar, amoon na ci moom mébet gu bëggër ñeel ñi ko nanguwul. Mu toogaat, ngir ne ci dekkal Lasaar ci néewte gi, mu man a joxaat ay nitam yu dëgër te gëmül benn firnde bu bees ne moom mooy dëgg-dëgg ‘ndeekki gi ak dund gi.’ Bëggul woon a bàyyi bépp yaakaar ci nit ña, xarit yu ñàkk te réer, di gàttal kër Israayil. Xolam dafa dagg ndax seen ñàkk tuub. Ci yërmandeem, mu fas yéene jox leen benn firnde bu mujj ne moom mooy Ki

delloo, Ki kennu dul moom mën a feeñal dund ak amul dee. Lii waroon na nekk firnde bu saraxalekat ya mënul a xàjjal. Loolu moo doon sabab bi tax mu yéex a dem Betani. Kéemaan gu mǎgg gii, di dekkal Lasaar, waroon na teg mǎndargay Yàlla ci liggéeyam ak ci waxam ne am na ndamalu Yàlla.” The Desire of Ages, 529.

Sàccug benn Yàlla ñi téeméeri junni ak ñeent fukk ak ñeent junni, feeñal na ci nettali at yi 1843 ak 1844, ndax dees nu xamal ne Lasaar moo jiite Kirist bi ca Yerusalem ba muy dugg ak ndam. Nettali dugg gu ndam gi mooy nettali bi Sœur White jëfandikoo ngir feeñal Wooteb Guddi gi ci 1843 ak 1844. Dafa doon ñàkk xam-xam ci ne Kirist am na kàttanu dekkal ñi dee ci kàttanu bindu Yàlla. Mariya ak Elizabet wax nañu ne xam nañu ne Yeesu am na kàttanu dekkal Lasaar bu trompet bu mujj bi jotee, waaye mēnuñu gis ne Moom amoon na ci saa si ak fa sax kàttanu dekkal ko. Ñu nekkoon ci weddi dëgg gi sax moom moo ñēwoon ngir won ko ci sóobu ndoxam ak deejam, muy tambali ak mujju ministèr bu boppam bu ñetti at ak genn-wàllu at. Mēnuñu woon gis ba ker gi teqee génn ca bàmmeeel ba, ni loolu la noonu loxoom di gēna dindi ci kanam benn njuumte ci ay lim yu nekk ci tabelo 1843 bi.

Moyis, gannaaw ba mu yónnee Sipora sore ci xeex bi di ñēw ak Farawo, dafa dajeeek magam Aarón, te ñaar ñi, ni ndaw yonnet, dem nañu Misra di teewal yégleb malaaka ñaareel bi. Bala musiba yépp di wàcc ci Misra, Moyis artu na Farawo ne su dee bàyyiwul Israyil, doom ji jëkk ji Yàlla, mu génn ngir jaamu, kon Yàlla dina rey doom ji jëkk ji Misra.

Te Boroom wax na Muuse ne: “Bu ngay delluwaat Misra, xool nga def fa kanam Firawna képp a kéemaan yooyu ma defal sa loxo; waaye dinaa dëgërël xolam, ba du bàyyi nit ñi ñu dem. Te nga wax Firawna ne: ‘Nii la Boroom bi waxe: Israayil mooy sama doom, sama taaw bu njëkk; te maa ngi la wax ne, bàyyi sama doom mu dem, ngir mu jaamu ma. Su fekke ne dangay bañ a bàyyi ko mu dem, xoolal, dinaa rey sa doom, sa taaw bu njëkk.’” Exodus 4:21–23.

Waxu Guddi bi daf doon a am ci kanam.

«Ci jëfandikoo Israyil ci dëkkug Misra, santaatu leenaat ngir sellal doom yu góor yu njëkk ya. Bi doom-i Israyil nekke ci jaamuwaayyu waa Misra, Boroom bi digaloon Musaa mu dem ca Firawna, buurub Misra, ne ko: “Lii la Boroom bi wax, Israyil mooy sama doom, sama taaw bu góor bu njëkk; te maa ngi la wax, bàyyil sama doom mu dem, ngir mu jaamu ma; waaye su fekke nga bañ koo bàyyi mu dem, xoolal, dinaa rey sa doom, sa taaw bu góor bu njëkk.” Exod 4:22, 23.»

«Muusee jottali na xebaaram; waaye tontu buur bu réyréyl bi moo doon: “Kan mooy Boroom bi, ba ma war a déggal baatam ngir bàyyi Israyil dem? Xamu ma Boroom bi, te it bàyyi naa Israyil dem.” Eksod 5:2. Boroom bi liggéeyal na xeetam ak kéemaan ak firnde yu doo waar, di yónnee mbugal yu metti ci Firawna. Ci mujj, ndigal joxees na malaaka musiba ba mu rey góor gu njëkk ci nit ak ci jur yi ci biir Misra. Ngir ñu bañ a rey waa Israyil, digleefees na leen ñu teg deretu xar mu ñu rendi ci tǎnki bunt seeni kër. Kër gu nekk dafa waroon a am mǎndarga, ngir bu malaaka ba ñēwee ci liggéeyam bu dee, mu weesu kër yi waa Israyil.» The Desire of Ages, 51.

Bataaxal Buuxu Guddi gi ci Farao moo doon woon xamale deefnu taaw ji jëkk ngir tontu ci ngantug Farao. Bi ñu bindee bataaxal bi ci jaar-jaar, musiba yi, yu tegu woon dooley Buuxu Guddi gi ci weeru tangooru atum 1844, ñoo dal Misra. Bataaxalu Buuxu Guddi gi dafa jolli ci réew mi mépp ni mbëy mu mag ci weeru tangooru atum 1844. Musiba yi dafa jolli ci kaw Misra, te ba deefnu taaw ji jëkk ji ñu digoon agsi, dégg nañu yuuxu ci digg-guddi ci Misra gépp.

Noonu Musaa wax na ne: Nii la Boroom bi wax: Ci guddi diggante, dinaa génn ba dugg ci biir réewum Misra. Te bépp doom bu góor di njëkk a juddu ci réewum Misra dina dee, dale ko ci doom ju góor ji njëkk a juddu ci Firawna miy toog ci sa nguuram, ba ci doom ju góor ji njëkk a juddu ci janq bi nekk ca gannaaw walaxu ës; te it bépp njëkk a juddu ci jur yi. Te yuuxu réy dina am ci bépp réewum Misra, bu mel ni li masul am woon benn yoon, te du faati amati lu ni mel. Esodu 11:4–6.

Duggub Kirist ci Yerusaleem jëm jàmm, mu indi ci bant ba ca Kalwer, te taalibeem yi ak yeneen ñi ko toppoon dajale nañu ak benn Réccu bu Mag.

“Nanu yéemu waxuloon ni yàgg ci li taalibey yaa ngi dajale woon. Bi Doomu nit ki duggé ak ndam ci Yerusaleem, ñoom yaakaar nañu ne dees na ko fal buur. Nit ñi dajaloo nañu jóge ci bépp gox gu ko wër, di yuuxu naan: ‘Osanna ci Doomu Daawuda.’ Te bi saraxalekat yu mag yi ak njiit ya ñaanee Yeesu mu dalal mbooloo ma, mu wax ne su ñoom noppee sax, doj yi dinañu yuuxu, ndaxte ab wax-u-kàddu bu yoon teg mooy war a mat. Waaye ci juróom-ñetti fan yu néewii, taalibe yii sax gis nañu Seen Sang bi ñu bëggoon, ki ñu gëm ne dina nguuru ci ganguna Daawuda, ñu tàllal ko ci bant bu metti bi, ca kaw Farisen yu koy ñaawal te di ko reeree. Seen yaakaar yu kawé yi daanu nañu, te lëndëmug dee taxaw ci séen wër.” Testimonies, volume 1, 57, 58.

Njàqare bu mag taalibey yi ak taalibey Miller itam dees na ko fësal ci yawut yi ñu dajoo diggante mbooloom xare Firawna ak Géeju Xonq bi.

“Leeru jamono yi weesu dajale dafa leer ci sunu kaw. Jàngale yi bindoon ngir wóoral Israyil ci seen fàtte Yàlla, dañu ko denc ngir sunu leerlu. Ci jamono jii Yàlla jàpp na liggéey bi di dajale ci moom askan wu jóge ci bépp xeet, giir ak làkk. Ci yëngu-yëngu ñëwugam ga, moo def ngir ay céram, ni mu ko defoon ngir Ban Israyil, ba muy jiite leen génn Misra. Ci mag baaxantal gu réy ga ci atum 1844, ngëmug ay nitam nat na, ni ngëmu Héber ya natóon ca Géeju Xonq ba.” Testimonies, volume 8, 115, 116.

Am na soloon a gis ni, ba Kirist bi duggu Yerusaleem, xel mi ci waxtu woowu jur na coowlu cant gu mag, gu Farisey yi doon seet a noppi. Li nekkoon xolub kooxu cant googu mooy wax jooju ci ne Yeesu mooy Doomu Daawuda, te loolu mooy misaal mi Kirist jëfandikoo ngir màndargaal jeexital waxtaanam ak Yawut ya di werante. Li gën a merloo Yawut ya mooy nangu gi ne, bi ñuy wooye Yeesu, Doomu Daawuda, da ñu doon ci yoon wu yomb tekki duggu-ndam bu buur Daawuda bi mu dugg Yerusaleem.

Ci mboolem liggéeyu Daawuda ci yóbbu gaal gi ca Yerusaleem, dooley wax ji dafa amoon nataal ci dooley Daawuda.

Te Dawuda demoon na, màggat ba di màgg, te Aji Yàlla, Yàlla bu Boroom mboolem mbooloo yi, nekkoon ak moom. 2 Samuel 5:10.

Gannaaw ba noppi, Daawuda dogal na yóbbu gaal gi dem Yerusalem. Ci yóbbu gaal gi ca dëkkub Daawuda, war naa am njàqare, ni mu ame ci bépp réddub yeesal. Uzza, ki turam di doole, te xam bu baax ne amul woon sañ-sañu laal gaal gi, moo ko def ak lu mel ni loolu du tere ko. Mbir mi indi woon gaal gi ci njaamug noon yi njëkk, mooy déggadiw ci coobare Boroom bi bu feeñaliku, ak jéeg ci kàttan gi ñu boole ak gaalu Yàlla. Waaye Uzza, góor gu doole ci Daawuda, déggadi na, ni Muusaa itam déggadi woon ndigalu xaraf. Ñu dóor Uzza ba mu dee, te gaal gi des buiten Yerusalem ba kera Daawuda xam ne ñi wottu woon fa gaal gi nekk gannaaw dee-gu Uzza, ñu ngi am barke. Noonu Daawuda yokkati na doxam ngir yóbbu gaal gi dugg Yerusalem. Bi Daawuda fecc di dugg Yerusalem, jabaram gis na rafetam, te loolu indi na ko njàqare bu réy.

Ñetti yoonu yëngu-yëngu yu yeesal yu ñett, yi yépp jëm ci atum 1843 ak 1844, mooy jamono ji nit ñu jub ak yonent yi bëggoon a gis te dégg. Mbind mi mel ni ñëwug malaaka bu ñaareel bi, noonu di màndargaam jamono ju yàgg ak nattu, yomb na lool a gis. Dëgg yu gën a xóot yi feeñal ne nattu boobu nekkul woon rekk njariñu xel walla déggadi gu aju ci Musaa, mbaa Uzza, mbaa Marta ak Marya, waaye nattu la woon bu jokkoo ak bañ ab pexe bu cosaan, buy booleek jaar-jaaru boppam bi ci wuutu gi ame. Ci Musaa, mooy woon màndargay xaraf; ci Uzza, mooy woon ñàkk ragal ci ndigali Yàlla yi jëm ci gaalu kóllëre gi; ci Marta ak Marya, mooy woon ñàkk ngëm ci dooley bindug Almasi bi man a dekkal.

Ak Musa, bopp pexe ci doxaliw liggéeyam mooy samp diggante kóllëre ak xeet wu tànn; te Musa fàtteenoon màndarga kóllëre googu. Ak Uzza, mooyoon benn doxalin bu gën a màgg ci sellug yoonu Yàlla, yiir ci gaal gi. Ak Martha ak Mariya, mooyoon diggante bu dëgër ci liggéeyu Kirist, tàmbalee ci sóobam ci ndox, ba ci deewam, suulam ak dekkiwaayam, ni ko misaaloon ci njàlbéenu liggéeyam. Njàqare bu njëkk bi ci atum 1843 am na ndax ab njuumte ci yenn lim yi nekk ci kërale gi, te loolu mooyoon matug waxu yonent Habakkuk. Njuumte ga jàppoon na doxalin bu njëkk bi ci yëngu-yëngug Miller — ab bés ci at.

“Juróom-ñaari doxalin yi” dañuy tegtal yëngu-yëngu Advent bi bu 1840 ba 1844, waaye ci biir yëngu-yëngu boobu am na jaar-jaaru 1843 ba 1844, mi tàmbalee ak mujjee ci naqar, te noonu muy samp màndarga Alfa ak Omega ci jaar-jaaru jooju. Te jaar-jaaru jooju mooy sax jaar-jaar bi Yeesu ak Ellen White di jublu ci moom ni mooy jaar-jaar bu sell bi ñu jub ñépp daan bëgg a gis.

Ñaari rédd yu ñeent yooyu; Musaa, Daawuda, Kirist ak Millerites yi jàngale ne bu léebub fukki janq yi dellooje ginnaaw àddina, dina am dooleel, waxuma ci yonnente bu ñaareel bi, waaye ci bataaxalub malaaka bu ñetteel bi te topp na ko ngerte gu metti, gi tambali jamono ju yéex.

Bi malaaka bu jëkk bi wàccee ci 11 Ut 1840, mu dëggaloon yoonu waxu yonent gu gën a mag gi Millerite yi doon topp, te seen jëkk njàqare moom sax dafa war a booleeku bu leer ak yoon woowu. Bi njàqare boobu ak waxtu bi ñu xaar di yàgg jeexee ci Midnight Cry, xebaar boobu itam dafa war a aju ci mabindu ne benn bés mooy at. Noonu itam la woon ci xamle ne Almasi dina ñëw ci 22 Oktoobar 1844. Ñeenti màndargay yoonu yi ci diggante 1840 ak 1844, ñoom ñépp dafa leen booleekoon ak mabindu ne benn bés mooy at.

Yahut yiñ leen defoon way denc yoonu Yàlla, te mbir mi ñu tektale ci sàrtu Musaa mooy yoonu Yàlla ak ndigali yi. Ci jaar-jaaru Daawuda itam, mooyoonaat yoonu Yàlla. Ci jaar-jaaru Almasi bi itam, mooyoon yoonu Yàlla, ndaxte bu deret tuuruwoo amul njéggalug bàkkaar bi yoonu Yàlla wone na ko bàkkaarkat bi. Waaye Adventism dees na ko def way denc, du yoonu Yàlla rekk, waaye itam Kàddug waxi ci kanam.

Kon nag, mbir mi ci tëralin jaar-jaaru taariixu Millerite mooy yooni waxeeb Yàlla yu aju ci yonent. Ci mujjug Adventism, dinga dellusiwaat ci yooni firi waxi yonent; waaye gannaaw 1844, waxtu yonent dootuñu ko jëfandikooati. Yoon yi ci mujj ga sampu nañu ci ndigalu ne Alpha ak Omega dañuy melal mujj gi jële ko ci njàlbéen ga.

Bi nguurgot gu Ottoman jeexee ci matug ñaareelu ay, te muy firndeel liggéeyu yonent yi ci làkki Isilaam, yéene gi nekk ci Apokalips 9:15 buy wax ñetti téeméeri ak juróom benn fukki at ak fukk ak juróomi fan, mat na; te “benn fan ngir benn at,” mi di pexe bu nekk xolub liggéeyu Miller, dëggal na.

Bi Islaam dajjee ci 11 Septàmbar 2001, ñëwug ñetteelu musiba, ngir matale Kàddu Yàlla gi nekk ci Peeñu 8:13, am na matugam; te dogal bi doon xolub liggéeyu Future for America yegg na dëggalugam; mooy, bu ñu ko waxee ci yeneen baat yu gàtt, dellooji taarix. Benn ci waxi yonent yi ci mbuuru musiba buy tegtal Islaam dëggal na ko, bi malaak bi ci Peeñu fukki (10) ci 1840 ak malaak bi ci Peeñu fukk ak juróom-ñaar (18) ci 2001 matalee. Taarix delloo na. Li war a tegu ci topp mooy benn njàqare.

Njàqare ga dina yëg-yëg. Njàqare ga jàqal xol yi te tas ñi bokk ci liggéey bi. Njàqare ga dafa wara am ndax ñu bañ a sàmm benn yoonu waxug yëgle bu am solo bu mag, di sax yoonu njëkk ba ci waxug yëgle, bi ñu tabbale ko ca njàlbéenu Adventism. Doole bi ci 11 Septàmburu 2001 boolewoon na ak Islaam, te njàqare bi ci 18 Sulet 2020 moom itam dafa doon ci mbirum Islaam. Ñu xamal na nu ne li mayoon Samuel Snow ak ñeneen ñi ko topp a gën a xam bésu 22 Oktoobar 1844 mooy ne Boroom bi dafa jële woon loxoom ci ab njuumte ci yenn lim yi nekkoon ci tàllal 1843 bi. Noonu Snow ak ñi doon topp Miller gis nañu ne benn firnde bi leen yonnee woon ngir wax ne atum 1843 mooy at mi waxug yëgle bu ñaari junni ak ñeenti téeméeri at di mat, mooy sax benn firnde boobu tax ba ñu man a xàmmi 22 Oktoobar 1844.

«Yeesu ak mbooloom ñépp ñi nekk ci asamaan xooloon nañu ak yërmande ak mbëggeel ñi doon séentu ak yaakaar bu neex ngir gis Ki seen xol bëgg. Malaaka yi daan nañuy wër leen, ngir dooleel leen ci waxtu seeni nattu. Ñi bañoon a jël yëgleb bu asamaan bi, bàyyikoo nañu leen ci lëndëm, te meru Yàlla tàkk na ci seen kaw, ndaxte dañu bëgguloon a nangu leer gi Mu leen yónnee woon jógé asamaan. Ña-faithful yooyu, teññu nañu, ñi mënoonul a xam lu tax seen Boroom ñëwul, bàyyiwul leen ci lëndëm. Benn yoonaat, yóbbu nañu leen ci seen Bibl yi ngir seetaat jamono yu wax ci yonent yi. Loxo Boroom bi teqi na ci kaw sifr yi, te leju njuumte bi leer na. Gise nañu ne jamono yu wax ci yonent yi jot nañu ba 1844, te ne firnde yi ñu jëfandikoo woon ngir won ne jamono yu yonent yi jeex nañu ci 1843, mooyoon itam lay firndeel ne dañuy jeex ci 1844. Leer gu jógé ci Kàddug Yàlla tàllal na seen taxawaay, te gis nañu ab waxtu bu yàgg—“Bu [peeñ mi] yàgg sax, xaaral ko.” Ci seen mbëggeel ngir ñëw gu gaaw gu Kirist, fàtte woon nañu yàggug peeñ ma, miñu woone woon ngir feeñal ñi dëgg-dëgg

di xaar. Benn yoonaat am nañu woon ab waxtu bu ñu man a jàpp. Waaye gis naa ne ñu bare ci ñoom mënuñu woon a jéggi seen naqar wu metti ngir amaat ni melow cëpp ak doole ju ràññee woon seen ngëm ci 1843.» Early Writings, 236, 237.

War nañu yaakaar ne firnde yi taxoon ñu wax ne Islaam dina song Etazini ci 18 Sulet 2020, dinañu dëggal ne ci yoonu Dimaan bi di ñëw lu gaaw, Islaam mooy atte bi ñuy indi ci kaw Etazini, te bàyyi nañu fa ëmbu waxtu wi doxandoowul ak dhacc bi.

Ñeenti melokaan yu mag ci jaar-jaaru atum 1840 ba 1844. Bés bu nekk ci melokaan yooyu ànd na ak jëfandikook njàngale gu njëkk gu Miller — sàrtu bés bi ngir atum.

Ñeenti màndarga yu mag ci jaar-jaaru atum 2001, ba ci yoonu dibeer bi. 11 Sàttumbar 2001 mooy Islaam. Yégle gu wéydu woon bu 18 Sulet 2020 dafa doon ci Islaam. Bépp màndarga am na njaxlaf ak jëfandikoo sart bu njëkk bu Future for America—dellusi jaar-jaar. “Juróom-ñaari dëgg-dëgg yu réy yi” dañuy tektal mbir yu ëllëg yi dinañu leen feeñal ci seen tër. Ki jëkk ci ñeenti màndarga yi mooy 11 Sàttumbar 2001, miy ràññee ne Islaam moo songoo Estados-Unis ngir matal ñetteel torox bi. Màndarga mu mujj mi, miy tektal yoonu dibeer bi ci sunu jaar-jaar, war na ne mu doon ci Islaam, ndaxte Alpha ak Omega masul lu dul won jeexital bi dale ko ci njàlbéen ga, te Alpha ak Omega mooy Ki tëj “juróom-ñaari dëgg-dëgg yu réy yi” ngir jaar-jaar boobu sax. Islaam dina song Estados-Unis ci yoonu dibeer bi.

Lii mooy benn ci ñetti xeetu yëf yi gën a am solo ci ubbi gi ñuy def léegi ci juróom-ñaari dund yu mag ya. Bi Musaa yéglee wax ji doon misaal bu “Yuuxu Diggante Gudd gi” ci màndargaam ci jàmmaarloo bu màndargaam, yëngu-yëngu yu mujj yi gaaw nañu lool. Fukk mbugal yu tar te réy, yu bawoo ci dooley asamaan, ba keraaka waxu kàddu gi ci mbirum taawub njëkk ba mataliku, te loolu jur “yuuxu” gi ca diggante gudd ga ci Misra. Bi Almasi duggee Yerusalem, tànk yu gaaw yi jëm ci bant ba tàmbalee nañu. Bi yéglee nañu message bi, amuloon dellu ginnaaw. Dale ko ci ndaje ma ca Exeter, 12 ut Aawgu 1844, lu weesu ñaari weer rekk gannaaw, waxu njort wi mat na.

Te waxu Boroom bi ñëw ci man ne: “Doomu nit, lan mooy wax ju ñuy wax ci suuf Israel, ne: ‘Fan yi dafa yàgg, te bépp peeñ bu nekk dafa amul njariñ’? Kon nag waxal leen ne: Nii la Boroom bi Yàlla wax: Dinaa tax ba wax jooju bàyyiku, te duñu ko dellusi jëfandikoo waxtaan bu ñuuy wax ci Israel; waaye waxal leen ne: ‘Fan yi jegesi nañu, ak matug bépp peeñ.’ Ndaxte du amati benn peeñ bu neen, walla benn romb gu naxari ci biir kër Israel. Ndaxte man maa di Boroom bi: dinaa wax, te kàddu gi may wax dina am; du yàggatiwaat; ndaxte ci seen fan, éey kër gu réy a déggadi, dinaa wax kàddu gi, te dinaa ko def, la Boroom bi Yàlla wax.” Te waxu Boroom bi dellu ci man ne: “Doomu nit, gis, ñi ci kër Israel dañuy wax ne: ‘Peeñ bi mu gis, ngir fan yu bare la; te muy wax ci ay jamono yu sore.’ Kon nag waxal leen ne: Nii la Boroom bi Yàlla wax: Du amati benn ci samay kàddu yu ñuy yàggati; waaye kàddu gi ma wax, dina ame,” la Boroom bi Yàlla wax. Ezekiel 12:21–28.